

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 7ης Σεπτεμβρίου 2023*

«Προδικαστική παραπομπή – Απόφαση 2006/928/ΕΚ – Μηχανισμός για τη συνεργασία και τον έλεγχο της προόδου στη Ρουμανία όσον αφορά την επίτευξη των ειδικών στόχων αναφοράς στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς – Άρθρο 2 ΣΕΕ – Άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ – Κράτος δικαίου – Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρο 47 – Ανεξαρτησία των δικαστών – Εθνική ρύθμιση που τροποποιεί το καθεστώς προαγωγής των δικαστών»

Στην υπόθεση C-216/21,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Curtea de Apel Ploiești (εφετείο Ploiești, Ρουμανία) με απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2021, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 6 Απριλίου 2021, στο πλαίσιο της δίκης

Asociația «Forumul Judecătorilor din România»,

ΥΝ

κατά

Consiliul Superior al Magistraturii,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Arabadjiev, πρόεδρο τμήματος, P. G. Xuereb, T. von Danwitz (εισηγητή), A. Kumin και I. Ziemele, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Αμιλίου

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Asociația «Forumul Judecătorilor din România», εκπροσωπούμενη από τον D. Călin και την L. Zaharia,
- το Consiliul Superior al Magistraturii, εκπροσωπούμενο από τον M. B. Mateescu,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ρουμανική.

- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την K. Herrmann, τον I. Rogalski και τον P. J. O. Van Nuffel,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 16ης Φεβρουαρίου 2023,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2 και του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και της απόφασης 2006/928/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού για τη συνεργασία και τον έλεγχο της προόδου στη Ρουμανία όσον αφορά την επίτευξη των ειδικών στόχων αναφοράς στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς (ΕΕ 2006, L 354, σ. 56).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Asociația «Forumul Judecătorilor din România» (ένωσης «Forum δικαστών της Ρουμανίας») και του Consiliul Superior al Magistraturii (Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, Ρουμανία) (στο εξής: CSM) σχετικά με τη νομιμότητα της απόφασης 1348, της 17ης Σεπτεμβρίου 2019, του τμήματος δικαστών του CSM, περί έγκρισης του κανονισμού σχετικά με την οργάνωση και τη διεξαγωγή διαγωνισμών για την προαγωγή δικαστών (στο εξής: απόφαση 1348).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η Συνθήκη Προσχώρησης

- 3 Το άρθρο 2 της Συνθήκης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2005, L 157, σ. 11, στο εξής: Συνθήκη Προσχώρησης), η οποία υπογράφηκε στις 25 Απριλίου 2005 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2007, ορίζει στις παραγράφους 2 και 3 τα εξής:

«2. Οι όροι προσχώρησης και οι προσαρμογές των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ένωση, τις οποίες συνεπάγεται η προσχώρηση αυτή, οι οποίοι όροι και προσαρμογές εφαρμόζονται από την ημερομηνία προσχώρησης μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης, καθορίζονται στην Πράξη που προσαρτάται στην παρούσα Συνθήκη. Οι διατάξεις της Πράξης αυτής αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Συνθήκης.

3. [...]

Οι πράξεις που εκδίδονται πριν από την έναρξη ισχύος του Πρωτοκόλλου που μνημονεύεται στο άρθρο 1, παράγραφος 3, βάσει της παρούσας Συνθήκης ή της Πράξης που μνημονεύεται στην παράγραφο 2, παραμένουν σε ισχύ και τα έννομα αποτελέσματά τους διατηρούνται μέχρι την τροποποίηση ή την κατάργηση των πράξεων αυτών.»

- 4 Το άρθρο 3 της Συνθήκης αυτής ορίζει τα εξής:

«Οι διατάξεις για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών καθώς και για τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες των οργάνων της Ένωσης, όπως καθορίζονται στις Συνθήκες των οποίων η Δημοκρατία της Βουλγαρίας και η Ρουμανία καθίστανται μέρη, ισχύουν για την παρούσα Συνθήκη.»

- 5 Το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, της εν λόγω Συνθήκης προβλέπει τα εξής:

«2. Η παρούσα Συνθήκη αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2007, υπό τον όρο ότι όλα τα έγγραφα επικύρωσης θα έχουν κατατεθεί πριν από την ημερομηνία αυτή.

[...]

3. Ανεξαρτήτως της παραγράφου 2, τα όργανα της Ένωσης μπορούν να θεσπίσουν πριν από την προσχώρηση τα μέτρα που μνημονεύονται στα άρθρα [...] 37 [και] 38 [...] του Πρωτοκόλλου που μνημονεύεται στο άρθρο 1 παράγραφος 3. Τα μέτρα αυτά θεσπίζονται στο πλαίσιο των ισοδύναμων διατάξεων των άρθρων [...] 37 [και] 38 [...] της Πράξης που μνημονεύεται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης.

Τα μέτρα αυτά αρχίζουν να ισχύουν μόνο υπό την επιφύλαξη και από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συνθήκης.»

Η Πράξη περί των όρων προσχώρησης της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση

- 6 Το άρθρο 37 της Πράξης περί των όρων προσχώρησης της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2005, L 157, σ. 203) ορίζει τα ακόλουθα:

«Εάν [...] η Ρουμανία παραλείψ[ει] να εκπληρώσ[ει] δεσμεύσεις που ανέλαβ[ε] στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων προσχώρησης, συμπεριλαμβανομένων των δεσμεύσεων για οποιαδήποτε τομεακή πολιτική που αφορά οικονομικές δραστηριότητες με διασυνοριακές επιπτώσεις, προξενώντας έτσι σοβαρή βλάβη ή άμεσο κίνδυνο σοβαρής βλάβης στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, η Επιτροπή δύναται, εντός τριών ετών από την προσχώρηση, κατόπιν αιτιολογημένης αιτήσεως κράτους μέλους ή εξ ίδιας πρωτοβουλίας, να λαμβάνει τα δέοντα μέτρα.

Τα μέτρα είναι αναλογικά, προτιμώνται δε τα μέτρα που διαταράσσουν το λιγότερο τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, και, ενδεχομένως, η εφαρμογή των υφιστάμενων τομεακών μηχανισμών διασφάλισης. Τα εν λόγω μέτρα διασφάλισης δεν χρησιμοποιούνται ως μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ή συγκεκαλυμμένων περιορισμών στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Επίκληση της ρήτρας διασφάλισης χωρεί ακόμα και πριν από την προσχώρηση βάσει των ευρημάτων της παρακολούθησης, τα δε μέτρα που θεσπίζονται τίθενται σε ισχύ από την πρώτη ημέρα της προσχώρησης, εκτός αν προβλέπουν μεταγενέστερη ημερομηνία. Τα μέτρα παραμένουν σε ισχύ μόνον επί όσο διάστημα είναι απολύτως απαραίτητο και, εν πάση περιπτώσει, αίρονται μόλις εκπληρωθεί η οικεία δέσμευση. Μπορούν όμως να εφαρμόζονται και πέραν της περιόδου που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο ενόσω δεν

έχουν εκπληρωθεί οι οικείες δεσμεύσεις. Ως ανταπόκριση στην πρόοδο που σημειώνει το ενδιαφερόμενο νέο κράτος μέλος στην εκπλήρωση των δεσμεύσεών του, η Επιτροπή μπορεί να προσαρμόζει προσηκόντως τα μέτρα. Η Επιτροπή ενημερώνει εγκαίρως το Συμβούλιο προτού καταργήσει τα μέτρα διασφάλισης και λαμβάνει δεόντως υπόψη τις τυχόν παρατηρήσεις του Συμβουλίου επ' αυτού.»

7 Το άρθρο 38 της εν λόγω Πράξης ορίζει τα εξής:

«Αν [...] [σ]τη Ρουμανία ανακύψουν σοβαρές ελλείψεις ή διαφανεί άμεσος κίνδυνος σοβαρών ελλείψεων στη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, την πορεία της υλοποίησης ή την εφαρμογή των αποφάσεων-πλαίσιο ή άλλων συναφών δεσμεύσεων, μέσωσν συνεργασίας και αποφάσεων περί αμοιβαίας αναγνώρισεως στον χώρο του ποινικού δικαίου βάσει του Τίτλου VI της Συνθήκης ΕΕ και των οδηγιών και κανονισμών περί αμοιβαίας αναγνώρισεως σε θέματα αστικού δικαίου βάσει του Τίτλου IV της Συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή δύναται, εντός τριετίας από την προσχώρηση, κατόπιν αιτιολογημένης αιτήσεως κράτους μέλους ή εξ ίδιας πρωτοβουλίας και κατόπιν διαβουλεύσεως με τα κράτη μέλη, να θεσπίζει τα κατάλληλα μέτρα προσδιορίζοντας τους όρους και τον τρόπο εφαρμογής τους.

Τα μέτρα αυτά μπορούν να λαμβάνουν τη μορφή της προσωρινής αναστολής της εφαρμογής των οικείων διατάξεων και αποφάσεων στις σχέσεις μεταξύ [...] της Ρουμανίας και οιουδήποτε άλλου κράτους μέλους ή κρατών μελών, χωρίς να επηρεάζεται η συνέχιση της στενής δικαστικής συνεργασίας. Επίκληση της ρήτρας διασφάλισης χωρεί ακόμα και πριν από την προσχώρηση βάσει των ευρημάτων της παρακολούθησης, τα δε μέτρα που θεσπίζονται τίθενται σε ισχύ από την πρώτη ημέρα της προσχώρησης, εκτός αν προβλέπουν μεταγενέστερη ημερομηνία. Τα μέτρα παραμένουν σε ισχύ μόνον επί όσο διάστημα είναι απολύτως απαραίτητο και, εν πάση περιπτώσει, αίρονται μόλις θεραπευθούν οι ελλείψεις. Μπορούν όμως να εφαρμόζονται και πέραν της περιόδου που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο ενόσω οι ελλείψεις αυτές εξακολουθούν να υφίστανται. Ως ανταπόκριση στην πρόοδο που σημειώνει το ενδιαφερόμενο νέο κράτος μέλος στη θεραπεία των ελλείψεων, η Επιτροπή μπορεί να προσαρμόζει προσηκόντως τα μέτρα κατόπιν διαβουλεύσεως με τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή ενημερώνει εγκαίρως το Συμβούλιο προτού καταργήσει τα μέτρα διασφάλισης και λαμβάνει δεόντως υπόψη τις τυχόν παρατηρήσεις του Συμβουλίου επ' αυτού.»

Η απόφαση 2006/928

8 Το άρθρο 1 της απόφασης 2006/928 προβλέπει τα ακόλουθα:

«Η Ρουμανία θα υποβάλλει, έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους, και για πρώτη φορά έως τις 31 Μαρτίου 2007, έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε σχέση με την εκπλήρωση του κάθε στόχου αναφοράς που προβλέπεται στο παράρτημα.

Η Επιτροπή δύναται, ανά πάσα στιγμή, να παράσχει τεχνική βοήθεια μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων ή να συγκεντρώσει και να ανταλλάξει πληροφορίες σχετικά με τους στόχους αναφοράς. Επίσης, η Επιτροπή δύναται, ανά πάσα στιγμή, να διοργανώσει αποστολές εμπειρογνομόνων στη Ρουμανία για το σκοπό αυτό. Οι ρουμανικές αρχές παρέχουν την αναγκαία υποστήριξη για το σκοπό αυτό.»

9 Το άρθρο 2 της απόφασης αυτής ορίζει τα εξής:

«Η Επιτροπή θα διαβιβάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο τις παρατηρήσεις και διαπιστώσεις της σχετικά με την έκθεση της Ρουμανίας για πρώτη φορά τον Ιούνιο του 2007.

Η Επιτροπή θα υποβάλει εκ νέου έκθεση εν συνεχεία, όταν απαιτείται, και τουλάχιστον κάθε έξι μήνες.»

- 10 Το παράρτημα της εν λόγω αποφάσεως προβλέπει τα εξής:

«Οι προς επίτευξη στόχοι αναφοράς για τη Ρουμανία, οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 1, είναι:

1. Να διασφαλιστεί διαφανέστερη και αποτελεσματικότερη δικαστική διαδικασία ιδίως με την ενίσχυση της ικανότητας και της υποχρέωσης λογοδοσίας του Ανωτάτου Διοικητικού Συμβουλίου του Δικαστικού Σώματος. Να αναφέρεται και να παρακολουθείται ο αντίκτυπος του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και Ποινικής Δικονομίας.

[...]»

Το ρουμανικό δίκαιο

Ο νόμος 303/2004

- 11 Το άρθρο 43 του *Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor* (νόμου 303/2004 περί του καθεστώτος των δικαστών και των εισαγγελέων), της 28ης Ιουνίου 2004 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 826 της 13ης Σεπτεμβρίου 2005), όπως ίσχυε πριν από την έναρξη ισχύος, στις 18 Οκτωβρίου 2018, του *Legea nr. 242/2018* (νόμου 242/2018), της 12ης Οκτωβρίου 2018 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 868 της 15 Οκτωβρίου 2018), όριζε στις παραγράφους 1 και 2 τα εξής:

«(1) Η προαγωγή των δικαστών και των εισαγγελέων πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω διαγωνισμού που διοργανώνεται σε εθνικό επίπεδο, εντός των ορίων των κενών θέσεων που υπάρχουν στα πολυμελή πρωτοδικεία και στα δευτεροβάθμια δικαστήρια ή, ενδεχομένως, στις εισαγγελίες.

2. Ο διαγωνισμός για την προαγωγή των δικαστών και των εισαγγελέων διοργανώνεται ετησίως ή αναλόγως των αναγκών, από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο μέσω του *Institutul Național al Magistraturii* [(Εθνικού Ινστιτούτου Δικαστών)].»

- 12 Το άρθρο 46 του νόμου αυτού όριζε:

«(1) Ο διαγωνισμός για τις προαγωγές αποτελείται από γραπτές δοκιμασίες θεωρητικού και πρακτικού χαρακτήρα.

(2) Οι δοκιμασίες αφορούν:

a) αναλόγως της ειδικότητας, έναν από τους ακόλουθους τομείς: αστικό δίκαιο, ποινικό δίκαιο, εμπορικό δίκαιο, διοικητικό δίκαιο, δημοσιονομικό και φορολογικό δίκαιο, εργατικό δίκαιο, οικογενειακό δίκαιο, ιδιωτικό διεθνές δίκαιο·

b) τη νομολογία του *Înalta Curte de Casație și Justiție* [(Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Ρουμανία)] και τη νομολογία του *Curtea Constituțională* [(Συνταγματικού Δικαστηρίου, Ρουμανία)]·

c) τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τη νομολογία του Δικαστηρίου [της Ευρωπαϊκής Ένωσης]·

d) την πολιτική και ποινική δικονομία, αναλόγως της εξειδίκευσης του δικαστή ή του εισαγγελέα.

(3) Η διαδικασία διεξαγωγής του διαγωνισμού, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου αμφισβήτησης των αποτελεσμάτων, προβλέπεται από τον κανονισμό σχετικά με την οργάνωση και τη διεξαγωγή του διαγωνισμού για την προαγωγή των δικαστών και των εισαγγελέων.

[...]»

13 Ο νόμος 242/2018 τροποποίησε, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 43 έως 46 του νόμου 303/2004 και εισήγαγε τα άρθρα 46¹ έως 46³.

14 Το άρθρο 43 του νόμου 303/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 242/2018 (στο εξής: τροποποιημένος νόμος 303/2004), ορίζει τα εξής:

«Ο διαγωνισμός για την προαγωγή των δικαστών και των εισαγγελέων διοργανώνεται ετησίως ή αναλόγως των αναγκών, από τα αντίστοιχα τμήματα του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου μέσω του Εθνικού Ινστιτούτου Δικαστών.»

15 Το άρθρο 44 του νόμου αυτού προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Μπορούν να μετάσχουν στον διαγωνισμό για την επιτόπια προαγωγή, στον αμέσως ανώτερο επαγγελματικό βαθμό, οι δικαστές και εισαγγελείς οι οποίοι κατά την τελευταία αξιολόγησή τους έλαβαν βαθμολογία “λίαν καλώς”, δεν έχουν τιμωρηθεί πειθαρχικά κατά τα τρία τελευταία έτη και πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις αρχαιότητας [...]».

16 Το άρθρο 46 του ως άνω νόμου προβλέπει στις παραγράφους 1 και 2 τα εξής:

«(1) Ο διαγωνισμός για την επιτόπια προαγωγή συνίσταται σε γραπτή δοκιμασία.

(2) Η διαδικασία διεξαγωγής του διαγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων του τρόπου αμφισβήτησης των αποτελεσμάτων καθώς και των θεμάτων τα οποία αφορά η γραπτή δοκιμασία που περιγράφεται στην παράγραφο 1, αναλόγως της εξειδίκευσης του δικαστή ή του εισαγγελέα, προβλέπεται από τον κανονισμό για την οργάνωση και τη διεξαγωγή του διαγωνισμού για την προαγωγή των δικαστών και των εισαγγελέων.

[...]»

17 Το άρθρο 46¹ του τροποποιημένου νόμου 303/2004 προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Η προαγωγή βάσει αποτελεσματικότητας των δικαστών και των εισαγγελέων πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω διαγωνισμού που διοργανώνεται σε εθνικό επίπεδο, εντός των ορίων των κενών θέσεων που υπάρχουν στα πολυμελή πρωτοδικεία και στα δευτεροβάθμια δικαστήρια ή, ενδεχομένως, στις εισαγγελίες.»

18 Το άρθρο 46² του εν λόγω νόμου ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Μπορούν να μετάσχουν στον διαγωνισμό για την προαγωγή βάσει αποτελεσματικότητας, στον αμέσως ανώτερο επαγγελματικό βαθμό, οι δικαστές και εισαγγελείς οι οποίοι κατά την τελευταία

αξιολόγησή τους έλαβαν βαθμολογία “λίαν καλώς”, δεν έχουν τιμωρηθεί πειθαρχικά κατά τα τρία τελευταία έτη, έχουν αποκτήσει τον επαγγελματικό βαθμό που αντιστοιχεί στο δικαστήριο ή την εισαγγελία όπου ζητούν να προαχθούν και έχουν πράγματι ασκήσει τα καθήκοντά τους επί τουλάχιστον δύο έτη ενώπιον του ιεραρχικώς κατώτερου δικαστηρίου ή εισαγγελίας, σε περίπτωση προαγωγής στα καθήκοντα εφέτη, εισαγγελέα εφετών ή εισαγγελέα του Înalta Curte de Casație și Justiție [(Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου)].»

19 Το άρθρο 46³ του νόμου αυτού προβλέπει στις παραγράφους 1 και 2 τα εξής:

«(1) Ο διαγωνισμός για την προαγωγή βάσει αποτελεσματικότητας συνίσταται σε εξέταση που αποσκοπεί στην αξιολόγηση του έργου και της συμπεριφοράς των υποψηφίων κατά την τελευταία τριετία.

(2) Η διαδικασία οργάνωσης και διεξαγωγής του διαγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων των εξεταστικών επιτροπών των διαγωνισμών και της σύνθεσής τους, των στοιχείων που ελέγχονται στο πλαίσιο της εξέτασης που μνημονεύεται στην παράγραφο 1 και των όρων καθορισμού και αμφισβήτησης των αποτελεσμάτων, ορίζονται από τον κανονισμό που μνημονεύεται στο άρθρο 46, παράγραφος 2.

[...]

20 Κατά το άρθρο 106, στοιχείο f, του ίδιου νόμου:

«Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο εγκρίνει, με απόφαση που δημοσιεύεται στη *Monitorul Oficial al României*, μέρος I:

[...]

f) τον κανονισμό σχετικά με την οργάνωση και τη διεξαγωγή του διαγωνισμού για την προαγωγή των δικαστών και των εισαγγελέων·

[...].»

Ο κανονισμός σχετικά με την οργάνωση και τη διεξαγωγή του διαγωνισμού για την προαγωγή των δικαστών

21 Στις 17 Σεπτεμβρίου 2019 το τμήμα των δικαστών του CSM εξέδωσε, βάσει του άρθρου 46³, παράγραφος 2, και του άρθρου 106, στοιχείο f, του τροποποιημένου νόμου 303/2004, την απόφαση αριθ. 1348, περί έγκρισης του κανονισμού σχετικά με την οργάνωση και τη διεξαγωγή διαγωνισμών για την προαγωγή δικαστών (στο εξής: κανονισμός σχετικά με τον διαγωνισμό για την προαγωγή των δικαστών).

22 Ο κανονισμός σχετικά με τον διαγωνισμό για την προαγωγή των δικαστών προβλέπει δύο στάδια προαγωγής: αφενός, τη λεγόμενη «επιτόπια» προαγωγή, ήτοι στον αμέσως ανώτερο επαγγελματικό βαθμό, η οποία διέπεται από το κεφάλαιο II του κανονισμού αυτού· αφετέρου, τη λεγόμενη προαγωγή «βάσει αποτελεσματικότητας», η οποία διέπεται από το κεφάλαιο III του εν λόγω κανονισμού και παρέχει τη δυνατότητα στους επιτυχόντες που έχουν ήδη προαχθεί «επιτόπια» και οι οποίοι διαθέτουν, ως εκ τούτου, τον απαιτούμενο επαγγελματικό βαθμό, να προαχθούν πράγματι σε ανώτερο δικαστήριο.

- 23 Στον διαγωνισμό για την προαγωγή βάσει αποτελεσματικότητας μπορούν να μετάσχουν οι δικαστές που έλαβαν τη βαθμολογία «foarte bine» («λίαν καλώς») κατά την τελευταία αξιολόγησή τους, δεν έχουν τιμωρηθεί πειθαρχικά κατά τα τρία τελευταία έτη, έχουν αποκτήσει, μετά το πέρας της διαδικασίας «επιτόπιας» προαγωγής, τον απαιτούμενο επαγγελματικό βαθμό για το δικαστήριο προς το οποίο ζητούν προαγωγή και άσκησαν πράγματι τα καθήκοντά τους επί τουλάχιστον δύο έτη στο ιεραρχικώς κατώτερο δικαστήριο, σε περίπτωση προαγωγής στα καθήκοντα εφέτη.
- 24 Ενώ η διαδικασία επιτόπιας προαγωγής περιλαμβάνει διαγωνισμό ο οποίος βασίζεται σε γραπτή δοκιμασία θεωρητικού και πρακτικού χαρακτήρα, η διαδικασία προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας βασίζεται σε δοκιμασία που συνίσταται στην αξιολόγηση του έργου και της συμπεριφοράς των υποψηφίων κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών της δραστηριότητάς τους.
- 25 Η αξιολόγηση αυτή διενεργείται από επιτροπή συγκροτούμενη από τον πρόεδρο του οικείου εφετείου και από τέσσερα μέλη του δικαστηρίου αυτού με εξειδίκευση αντίστοιχη των τμημάτων στα οποία προκηρύσσεται διαγωνισμός για τις κενές θέσεις, τα δε μέλη αυτά διορίζονται κατόπιν πρότασης του διοικητικού συμβουλίου του οικείου εφετείου.
- 26 Η αξιολόγηση του έργου του υποψηφίου προς προαγωγή δικαστή βασίζεται σε τρία κριτήρια: i) την ικανότητα ανάλυσης και σύνθεσης καθώς και τη συνέπεια στην έκφραση· ii) τη σαφήνεια και τη λογική της επιχειρηματολογίας, την τεκμηριωμένη ανάλυση των δικογράφων των διαδίκων, τη συμμόρφωση προς τη νομολογία του Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) και των εφετείων και iii) την τήρηση εύλογων προθεσμιών για τη διεκπεραίωση των υποθέσεων και τη σύνταξη των αποφάσεων. Η μέγιστη βαθμολογία για την αξιολόγηση του έργου είναι 60 βαθμοί, ήτοι 20 μονάδες το μέγιστο για καθένα από τα τρία κριτήρια.
- 27 Η τήρηση των δύο πρώτων κριτηρίων καθορίζεται μέσω ανάλυσης των δικαστικών αποφάσεων που εκδίδει ο υποψήφιος προς προαγωγή δικαστής κατά τα τρία τελευταία έτη της υπηρεσίας του. Η ανάλυση αυτή αφορά δείγμα δέκα αποφάσεων που επιλέγονται τυχαία, μέσω εφαρμογής πληροφορικής και βάσει ενιαίων κριτηρίων που θέτει η επιτροπή αξιολόγησης. Οι αποφάσεις που επιλέγονται προς τούτο πρέπει να είναι σημαντικές από πλευράς επαγγελματικής δραστηριότητας του υποψηφίου προς προαγωγή δικαστή, να αφορούν διαφορετικά αντικείμενα και να έχουν εκδοθεί, στο μέτρο του δυνατού, κατά τη διάρκεια διαφορετικών δικονομικών σταδίων.
- 28 Εκτός από τις αποφάσεις που επιλέγονται κατ' αυτόν τον τρόπο, λαμβάνεται επίσης υπόψη η αιτιολογημένη γνώμη του αντίστοιχου όσον αφορά την εξειδίκευση τμήματος του ανώτερου, σε σχέση με εκείνο στο οποίο υπηρετεί ο υποψήφιος προς προαγωγή δικαστής, δικαστηρίου. Προς τούτο, ο πρόεδρος του τμήματος διαβουλεύεται με τους δικαστές του τμήματος, τηρουμένης της εμπιστευτικότητας όσον αφορά τις διατυπωθείσες γνώμες, και καταγράφει το αποτέλεσμα σε έκθεση που διαβιβάζεται στην επιτροπή αξιολόγησης. Η γνώμη αυτή έχει συμβουλευτική και μόνον αξία.
- 29 Όσον αφορά το τρίτο κριτήριο, το οποίο αφορά την τήρηση των προθεσμιών, η εκτίμηση στηρίζεται σε σειρά στατιστικών δεδομένων και εγγράφων που παρέχονται από το δικαστήριο στο οποίο υπηρετεί ο υποψήφιος προς προαγωγή και αφορούν τα ακόλουθα στοιχεία: i) όσον αφορά το έργο του υποψηφίου: τον αριθμό των συνεδριάσεων, τον αριθμό των υποθέσεων στις οποίες συμμετείχε ο δικαστής, τον αριθμό των υποθέσεων που περατώθηκαν, τον αριθμό των αποφάσεων που εκδόθηκαν, τον αριθμό των αποφάσεων που δεν αιτιολογήθηκαν εμπρόθεσμα,

τον μέσο αριθμό ημερών υπέρβασης των προθεσμιών, τη μέση προθεσμία για τη διεκπεραίωση των υποθέσεων από τον υποψήφιο δικαστή, τις λοιπές δραστηριότητες του υποψηφίου κατά την άσκηση των καθηκόντων του· ii) όσον αφορά τη δραστηριότητα του δικαστηρίου στο οποίο υπάγεται το τμήμα όπου υπηρετεί ο δικαστής: τον μέσο αριθμό υποθέσεων ανά δικαστή, τον μέσο αριθμό των συνεδριάσεων στις οποίες παρέστη, τη μέση προθεσμία διεκπεραίωσης της υπόθεσης ανά είδος υπόθεσης, τον μέσο αριθμό των αποφάσεων που εκδόθηκαν από τους δικαστές και τον μέσο αριθμό των αποφάσεων που δεν εκδόθηκαν εμπροθέσμως.

- 30 Η συμπεριφορά του υποψηφίου δικαστή αξιολογείται από την επιτροπή βάσει δύο κριτηρίων: i) την καταλληλότητα της στάσης του έναντι των πολιτών, των δικηγόρων, των εμπειρογνομόνων και των διερμηνέων κατά τις συνεδριάσεις και τις λοιπές επαγγελματικές δραστηριότητες, την καταλληλότητα του ύφους που χρησιμοποιεί, την ευγένεια, την απουσία περιφρονητικής ή αλαζονικής συμπεριφοράς, την ικανότητα αντιμετώπισης των καταστάσεων που προκύπτουν στην αίθουσα συνεδριάσεων, ii) την ικανότητα συνεργασίας με τα λοιπά μέλη του σχηματισμού της έδρας, καθώς και τη συμπεριφορά και την επικοινωνία με άλλους δικαστές και μέλη του προσωπικού τόσο του δικαστηρίου στο οποίο υπηρετεί ο υποψήφιος όσο και άλλων δικαστηρίων, είτε ιεραρχικά ανώτερων είτε κατώτερων. Η μέγιστη βαθμολογία για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς είναι 40 βαθμοί, ήτοι 20 μονάδες το μέγιστο για καθένα από τα δύο κριτήρια.
- 31 Η αξιολόγηση της συμπεριφοράς των υποψηφίων, υπό το πρίσμα των δύο προαναφερθέντων κριτηρίων, βασίζεται στα πρακτικά των συνεδριάσεων όπου ο υποψήφιος ήταν πρόεδρος του οικείου δικαστικού σχηματισμού, στη γνώμη του τμήματος και/ή, ενδεχομένως, του δικαστηρίου στο οποίο ο υποψήφιος άσκησε τα καθήκοντά του κατά την υπό εξέταση περίοδο, στα στοιχεία που περιλαμβάνονται στον επαγγελματικό του φάκελο, καθώς και σε κάθε άλλη επαληθεύσιμη πληροφορία σχετικά με τον υποψήφιο.
- 32 Προς τούτο, η επιτροπή αξιολόγησης ζητεί τις πληροφορίες που απαιτούνται για να εκτιμήσει τη συμπεριφορά του υποψηφίου στα δικαστήρια στα οποία υπηρέτησε κατά την κρίσιμη περίοδο από τη Διεύθυνση Ανθρώπινων Πόρων του CSM και από την *Inspectia Judiciara* (Δικαστική Επιθεώρηση). Η εν λόγω επιτροπή επιλέγει δείγμα των συνεδριάσεων όπου προέδρευε ο υποψήφιος και ζητεί τα αντίστοιχα πρακτικά. Επιπλέον, προκειμένου να ληφθεί η γνώμη του τμήματος ή, εάν δεν υπάρχει τμήμα, του δικαστηρίου στο οποίο ο υποψήφιος άσκησε τα καθήκοντά του, ζητείται η γνώμη του προσωπικού του τμήματος ή του δικαστηρίου, τηρουμένης της εμπιστευτικότητας των απόψεων που διατυπώνονται, και το αποτέλεσμα των εν λόγω συζητήσεων καταγράφεται σε υπογεγραμμένη και χρονολογημένη έκθεση η οποία περιέχει επαληθεύσιμα στοιχεία.
- 33 Κατά το πέρας της διαδικασίας, η επιτροπή αξιολόγησης καταρτίζει σχέδιο αιτιολογημένης έκθεσης με τη βαθμολογία που έλαβε ο υποψήφιος για τα πέντε κρίσιμα κριτήρια (ήτοι τα τρία κριτήρια αξιολόγησης του έργου και τα δύο κριτήρια αξιολόγησης της συμπεριφοράς), καθώς και τη συνολική βαθμολογία που έλαβε ο υποψήφιος, με μέγιστη συνολική βαθμολογία τις 100 μονάδες. Το σχέδιο έκθεσης αποστέλλεται στον υποψήφιο, ακολουθεί δε συνέντευξή του από την επιτροπή αξιολόγησης επί των σημείων που καταγράφονται στο εν λόγω σχέδιο. Εάν ο υποψήφιος έχει αντιρρήσεις ως προς το σχέδιο έκθεσης, πρέπει να τις προβάλει τόσο κατά τη συνέντευξη αυτή όσο και εγγράφως. Κατά το πέρας της συνέντευξης, η επιτροπή αξιολόγησης εξετάζει τις τυχόν αντιρρήσεις που διατυπώθηκαν και τα λοιπά στοιχεία που προέκυψαν από τη συνέντευξη και συντάσσει την τελική αιτιολογημένη έκθεση αξιολόγησης, όπου αναγράφεται η βαθμολογία που έλαβε ο υποψήφιος για κάθε κριτήριο αξιολόγησης και η συνολική βαθμολογία. Η εν λόγω έκθεση διαβιβάζεται στον υποψήφιο και στο CSM.

- 34 Ο υποψήφιος διαθέτει 48 ώρες από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων για να προσφύγει ενώπιον του τμήματος δικαστών του CSM κατά της βαθμολογίας που έλαβε στο πλαίσιο της αξιολόγησης. Το ως άνω τμήμα εξετάζει την προσφυγή υπό το πρίσμα των αντιρρήσεων που διατυπώθηκαν και των εγγράφων στα οποία στηρίζεται η αξιολόγηση. Αν κρίνει ότι η προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, προχωρά σε νέα εκτίμηση του υποψηφίου βάσει των ίδιων κριτηρίων και κλίμακας βαθμολόγησης με εκείνα που έχουν καθοριστεί για τη διαδικασία αξιολόγησης. Αν, αντιθέτως, θεωρεί ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί, δεν πραγματοποιείται νέα αξιολόγηση του υποψηφίου.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 35 Στις 12 Νοεμβρίου 2019, οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης άσκησαν ενώπιον του Curtea de Apel Ploiești (εφετείου Ploiești, Ρουμανία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, προσφυγή με αίτημα τη μερική ακύρωση της υπ' αριθ. 1348 απόφασης, καθόσον η εν λόγω απόφαση τροποποίησε τη διαδικασία προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας των δικαστών στα πολυμελή πρωτοδικεία και τα εφετεία, αντικαθιστώντας τις παλαιές γραπτές δοκιμασίες με αξιολόγηση του έργου και της συμπεριφοράς των υποψηφίων κατά τα τρία τελευταία έτη της δραστηριότητάς τους.
- 36 Κατά τους προσφεύγοντες της κύριας δίκης, η νέα διαδικασία αποκλίνει από την αρχή της αξιοκρατικής προαγωγής, διότι στηρίζεται σε επιλεκτικές και υποκειμενικές εκτιμήσεις. Επιπλέον, απονέμοντας κυρίαρχη εξουσία στους προέδρους των εφετείων, η νέα αυτή διαδικασία έχει ως αποτέλεσμα να ενθαρρύνει συμπεριφορές ιεραρχικής υποταγής έναντι των μελών των ανώτερων δικαστηρίων που καλούνται να αξιολογήσουν το έργο των υποψηφίων προς προαγωγή δικαστών.
- 37 Κατά τους προσφεύγοντες της κύριας δίκης, μια τέτοια μεταβολή της διαδικασίας προαγωγής των δικαστών είναι ικανή να θίξει την ανεξαρτησία τους. Ειδικότερα, η νέα διαδικασία αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης και στις υποχρεώσεις που υπέχει η Ρουμανία δυνάμει, ιδίως, του μηχανισμού για τη συνεργασία και τον έλεγχο (στο εξής: ΜΣΕ), που θεσπίστηκε με την απόφαση 2006/928, και των εκθέσεων που καταρτίζονται στο πλαίσιο του μηχανισμού αυτού.
- 38 Συναφώς, αφενός, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν ο ΜΣΕ και οι εν λόγω εκθέσεις συνιστούν πράξεις δυνάμενες να υποβληθούν στην ερμηνεία του Δικαστηρίου.
- 39 Αφετέρου, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα ενός συστήματος προαγωγών όπως το θεσπισθέν με την επίμαχη στην κύρια δίκη ρύθμιση προς την αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών.
- 40 Υπό τις συνθήκες αυτές το αιτούν δικαστήριο αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Αποτελεί ο [ΜΣΕ], που θεσπίστηκε με την απόφαση [2006/928], πράξη θεσμικού οργάνου της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, δυνάμενη να υποβληθεί στην ερμηνεία του [Δικαστηρίου]; Εμπίπτουν το περιεχόμενο, ο χαρακτήρας και η χρονική διάρκεια του [ΜΣΕ], που θεσπίστηκε με την [απόφαση 2006/928], στο πεδίο εφαρμογής της [Συνθήκης Προσχώρησης]; Είναι οι απαιτήσεις που διατυπώθηκαν στις καταρτισθείσες στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού εκθέσεις δεσμευτικές για τη Ρουμανία;

- 2) Μπορεί η αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και στο άρθρο 47 του [Χάρτη], καθώς και στη νομολογία του [Δικαστηρίου], διά παραπομπής στο άρθρο 2 ΣΕΕ, να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εφαρμόζεται και στις διαδικασίες προαγωγής των δικαστών;
- 3) Παραβιάζει την αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών η θέσπιση συστήματος προαγωγής στο ανώτερο δικαιοδοτικό όργανο βασιζόμενου αποκλειστικά σε συνοπτική αξιολόγηση του έργου και της συμπεριφοράς των δικαστών από επιτροπή απαρτιζόμενη από τον πρόεδρο του δικαιοδοτικού οργάνου που είναι επιφορτισμένο με τον δικαστικό έλεγχο και από δικαστές του εν λόγω οργάνου, η οποία επιτροπή διενεργεί, χωριστά, εκτός από την περιοδική αξιολόγηση των δικαστών, τόσο την αξιολόγηση των δικαστών για σκοπούς προαγωγής όσο και τον δικαστικό έλεγχο των αποφάσεων που αυτοί εξέδωσαν;
- 4) Παραβιάζεται η αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και στο άρθρο 47 του [Χάρτη], καθώς και στη νομολογία του [Δικαστηρίου], διά παραπομπής στο άρθρο 2 ΣΕΕ, εάν η [Ρουμανία] δεν τηρεί την προβλεψιμότητα και την ασφάλεια του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποδεχόμενη τον [ΜΣΕ] και τις σχετικές εκθέσεις και συμμορφούμενη προς αυτές επί περισσότερα από δέκα έτη, αλλά τροποποιώντας εν συνεχεία χωρίς προειδοποίηση τη διαδικασία προαγωγής των δικαστών που ασκούν εκτελεστικά καθήκοντα, κατά παράβαση των συστάσεων του [ΜΣΕ];»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

- 41 Το CSM υποστηρίζει ότι, με τα προδικαστικά ερωτήματα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί της νομιμότητας του επίμαχου στην κύρια δίκη νέου καθεστώτος προαγωγών των δικαστών και όχι να ερμηνεύσει το δίκαιο της Ένωσης. Ως εκ τούτου, προβάλλει ότι το Δικαστήριο είναι αναρμόδιο να αποφανθεί επί των ερωτημάτων αυτών.
- 42 Από την πλευρά της, η Πολωνική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα εν λόγω ερωτήματα εμπίπτουν στον τομέα της οργάνωσης της δικαιοσύνης, στον οποίο η Ένωση δεν διαθέτει καμία αρμοδιότητα.
- 43 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η παρούσα αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά σαφώς την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, είτε πρόκειται για διατάξεις του πρωτογενούς δικαίου (άρθρο 2 και άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, άρθρο 267 ΣΛΕΕ και άρθρο 47 του Χάρτη) είτε για διατάξεις του παραγώγου δικαίου (απόφαση 2006/928).
- 44 Επιπλέον, η επιχειρηματολογία της Πολωνικής Κυβερνήσεως όσον αφορά την έλλειψη αρμοδιότητας της Ένωσης στους τομείς της οργάνωσης της δικαιοσύνης αφορά, στην πραγματικότητα, το ίδιο το νόημα και, συνεπώς, την ερμηνεία των διατάξεων του πρωτογενούς δικαίου της Ένωσης στις οποίες αναφέρονται τα υποβληθέντα ερωτήματα, η δε ερμηνεία αυτή άπτεται προδήλως της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.
- 45 Πράγματι, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι, μολονότι η οργάνωση της δικαιοσύνης εντός των κρατών μελών εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους, εντούτοις τα κράτη μέλη οφείλουν, κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, να τηρούν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το δίκαιο της

Ένωσης (απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393, σκέψη 111 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 46 Βάσει των προεκτεθέντων, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να απαντήσει στα υποβληθέντα ερωτήματα.

Επί του παραδεκτού των προδικαστικών ερωτημάτων

- 47 Το CSM αμφισβητεί το παραδεκτό του πρώτου και του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος με την αιτιολογία ότι οι απαντήσεις σε αυτά προκύπτουν σαφώς από τη νομολογία του Δικαστηρίου.
- 48 Εξάλλου, το CSM υποστηρίζει ότι το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα είναι απαράδεκτα, δεδομένου ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης την οποία ζητεί το αιτούν δικαστήριο δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό της διαφοράς της κύριας δίκης. Ειδικότερα, προβάλλει ότι το τρίτο προδικαστικό ερώτημα στηρίζεται σε εσφαλμένη περιγραφή της επίμαχης στην κύρια δίκη διαδικασίας προαγωγής των δικαστών και ότι, όσον αφορά το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, η διαδικασία προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας των δικαστών ουδόλως αντιβαίνει στις συστάσεις που διατύπωσε η Επιτροπή με τις εκθέσεις της στο πλαίσιο του ΜΣΕ.
- 49 Συναφώς, αφενός, όσον αφορά το ότι η ορθή ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης είναι, εν προκειμένω, κατά το CSM, τόσο προφανής ώστε να μην καταλείπει καμία εύλογη αμφιβολία, αρκεί να υπομνησθεί ότι, μολονότι το γεγονός αυτό, εφόσον αποδεικνύεται, μπορεί να οδηγήσει το Δικαστήριο να αποφανθεί με διάταξη βάσει του άρθρου 99 του Κανονισμού Διαδικασίας, δεν μπορεί να εμποδίσει ένα εθνικό δικαστήριο να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα ούτε να καταστήσει απαράδεκτο το ερώτημα που υποβλήθηκε (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2021, Euro Box Promotion κ.λπ., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 και C-840/19, EU:C:2021:1034, σκέψη 138 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 50 Κατά συνέπεια, το πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα είναι παραδεκτά.
- 51 Αφετέρου, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που υποβάλλονται από το εθνικό δικαστήριο, εντός του πραγματικού και νομικού πλαισίου το οποίο αυτό προσδιορίζει με δική του ευθύνη και την ακρίβεια του οποίου δεν οφείλει να ελέγξει το Δικαστήριο, θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή. Το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση εθνικού δικαστηρίου μόνον όταν είναι πρόδηλο ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το ζήτημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμη όταν το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που του είναι αναγκαία για να δώσει χρήσιμη απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2021, Euro Box Promotion κ.λπ., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 και C-840/19, EU:C:2021:1034, σκέψη 139 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 52 Εν προκειμένω, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο έχει επιληφθεί διαφοράς σχετικής με τη νομιμότητα εθνικής ρύθμισης που αφορά το καθεστώς προαγωγής των δικαστών. Πλην όμως, ακριβώς οι αμφιβολίες που διατηρεί το αιτούν δικαστήριο όσον αφορά τη συμβατότητα του ως άνω καθεστώτος προς την απαίτηση ανεξαρτησίας που απορρέει από το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ και από το άρθρο 47 του Χάρτη, καθώς και προς την απόφαση 2006/928, το οδήγησαν να υποβάλει στο Δικαστήριο

προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των εν λόγω διατάξεων του δικαίου της Ένωσης. Επομένως, το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα έχουν σχέση με το υποστατό της διαφοράς της κύριας δίκης. Όσον αφορά την επιχειρηματολογία που προέβαλε το CSM για να αμφισβητήσει το παραδεκτό των εν λόγω ερωτημάτων, η επιχειρηματολογία αυτή αφορά την επί της ουσίας απάντηση που πρέπει να δοθεί.

- 53 Κατά συνέπεια, το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα είναι επίσης παραδεκτά.

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 54 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν η απόφαση 2006/928 συνιστά πράξη θεσμικού οργάνου της Ένωσης, δυνάμενη να ερμηνευθεί από το Δικαστήριο βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, αν η απόφαση αυτή εμπίπτει, από την άποψη της νομικής φύσης, του περιεχομένου και των διαχρονικών αποτελεσμάτων της, στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Προσχώρησης και, τέλος, αν οι απαιτήσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις που καταρτίζει η Επιτροπή στο πλαίσιο του ΜΣΕ είναι δεσμευτικές για τη Ρουμανία.
- 55 Όπως ορθώς επισήμαναν η ένωση «Forum δικαστών της Ρουμανίας», το CSM και η Επιτροπή, η απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα προκύπτει προδήλως από τη νομολογία του Δικαστηρίου, και ειδικότερα από τα σημεία 1 και 2 του διατακτικού της αποφάσεως της 18ης Μαΐου 2021, Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393).
- 56 Επομένως, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η απόφαση 2006/928 συνιστά πράξη θεσμικού οργάνου της Ένωσης, η οποία μπορεί να ερμηνευθεί από το Δικαστήριο βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ. Η απόφαση αυτή εμπίπτει, από την άποψη της νομικής φύσης, του περιεχομένου και των διαχρονικών αποτελεσμάτων της, στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Προσχώρησης. Οι στόχοι αναφοράς οι οποίοι περιλαμβάνονται στο παράρτημα της ως άνω απόφασης έχουν ως σκοπό να διασφαλίσουν ότι η Ρουμανία σέβεται το κράτος δικαίου ως αξία που διακηρύσσεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ και έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για το εν λόγω κράτος μέλος, υπό την έννοια ότι η Ρουμανία οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προς επίτευξη των στόχων αναφοράς, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη, όπως επιτάσσει η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, τις εκθέσεις τις οποίες καταρτίζει η Επιτροπή βάσει της εν λόγω απόφασης, και ιδίως τις συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις αυτές.

Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

- 57 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 ΣΕΕ και το άρθρο 47 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι εθνική ρύθμιση σχετική με το καθεστώς προαγωγής των δικαστών πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση της αρχής της ανεξαρτησίας των δικαστών.
- 58 Όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 45 της παρούσας απόφασης, μολονότι η οργάνωση της δικαιοσύνης εντός των κρατών μελών εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους, τα κράτη μέλη οφείλουν, εντούτοις, κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας, να τηρούν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από το δίκαιο της Ένωσης. Εξάλλου, έχει κριθεί ότι βάσει του άρθρου 19 ΣΕΕ, το οποίο συγκεκριμενοποιεί την αξία του κράτους δικαίου που μνημονεύεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, στα εθνικά δικαστήρια και στο Δικαστήριο ανατίθεται η διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής του δικαίου της

Ένωσης στο σύνολο των κρατών μελών και της ένδικης προστασίας των δικαιωμάτων που οι πολίτες αντλούν από το δίκαιο της Ένωσης (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2021, Euro Box Promotion κ.λπ., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 και C-840/19, EU:C:2021:1034, σκέψη 217).

- 59 Η ίδια η ύπαρξη αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου προς διασφάλιση της τήρησης των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ύπαρξη κράτους δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, και όπως προβλέπει το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, τα κράτη μέλη οφείλουν να προβλέπουν ένα σύστημα μέσω ένδικης προστασίας και διαδικασιών το οποίο να διασφαλίζει στους πολίτες τον σεβασμό του δικαιώματός τους σε αποτελεσματική δικαστική προστασία στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης. Η μνημονευόμενη στο άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των δικαιωμάτων που αντλούν οι πολίτες από το δίκαιο της Ένωσης συνιστά γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης η οποία απορρέει από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών και έχει κατοχυρωθεί με τα άρθρα 6 και 13 της Ευρωπαϊκής σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 και, σήμερα πλέον, με το άρθρο 47 του Χάρτη (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2021, Euro Box Promotion κ.λπ., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 και C-840/19, EU:C:2021:1034, σκέψη 219 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 60 Επομένως, βάσει του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να διασφαλίζει ότι τα όργανα τα οποία καλούνται, ως «δικαστήρια» υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης, να αποφανθούν επί ζητημάτων σχετικών με την εφαρμογή ή την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, και τα οποία εντάσσονται επομένως στο εθνικό του σύστημα ενδίκων βοηθημάτων και μέσω στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, πληρούν τις απαιτήσεις της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, με τη διευκρίνιση ότι η διάταξη αυτή κάνει λόγο για «τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης», ανεξαρτήτως της περίπτωσης στην οποία τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2021, Euro Box Promotion κ.λπ., C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 και C-840/19, EU:C:2021:1034, σκέψη 220 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 61 Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ένα τέτοιο δικαιοδοτικό όργανο δύναται να παρέχει αποτελεσματική δικαστική προστασία, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, η διαφύλαξη της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας του έχει πρωταρχική σημασία, όπως επιβεβαιώνεται και από το άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, το οποίο μνημονεύει την πρόσβαση σε «ανεξάρτητο» δικαστήριο ως μία από τις απαιτήσεις που συνδέονται με το θεμελιώδες δικαίωμα πραγματικής προσφυγής (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, σκέψη 93 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 62 Όπως έχει επισημάνει επανειλημμένα το Δικαστήριο, η απαίτηση αυτή περί ανεξαρτησίας και αμεροληψίας των δικαιοδοτικών οργάνων, η οποία είναι άμεσα συνυφασμένη με την αποστολή του δικαστή, αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, το οποίο είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της προστασίας του συνόλου των δικαιωμάτων των οποίων απολαμβάνουν οι πολίτες βάσει του δικαίου της Ένωσης και για την προάσπιση των κοινών αξιών των κρατών μελών οι οποίες μνημονεύονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, ιδίως δε της αξίας του κράτους δικαίου (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, σκέψη 94 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 63 Οι εγγυήσεις περί ανεξαρτησίας και αμεροληψίας οι οποίες απαιτούνται βάσει του δικαίου της Ένωσης προϋποθέτουν την ύπαρξη κανόνων, ιδίως όσον αφορά τη σύνθεση του οργάνου, τον διορισμό των μελών του, τη διάρκεια της θητείας τους και τους λόγους εξαίρεσης ή παύσης τους, ώστε οι πολίτες να μην έχουν καμία εύλογη αμφιβολία ως προς τη θωράκιση του εν λόγω οργάνου έναντι εξωγενών στοιχείων και ως προς την ουδετερότητά του έναντι των αντιπαρατιθέμενων συμφερόντων (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, σκέψη 95 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 64 Συναφώς, επιβάλλεται οι δικαστές να προφυλάσσονται από εξωτερικές παρεμβάσεις ή πιέσεις δυνάμενες να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία και την αμεροληψία τους. Οι κανόνες οι οποίοι διέπουν το καθεστώς των δικαστών και την άσκηση του λειτουργήματός τους πρέπει, ειδικότερα, να καθιστούν δυνατό να αποκλειστεί όχι μόνον οποιαδήποτε άμεση άσκηση επιρροής, υπό τη μορφή εντολών, αλλά και πιο έμμεσες μορφές άσκησης επιρροής δυνάμενες να κατευθύνουν τις αποφάσεις τους, και, ως εκ τούτου, να αποφευχθεί η εντύπωση ότι οι εν λόγω δικαστές δεν είναι ανεξάρτητοι ή αμερόληπτοι, η οποία θα μπορούσε να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη την οποία πρέπει να εμπνέει η δικαιοσύνη στους πολίτες στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας και ενός κράτους δικαίου (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, σκέψη 96 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 65 Ειδικότερα, η ανεξαρτησία των δικαστών πρέπει να διασφαλίζεται και να διαφυλάσσεται όχι μόνο κατά το στάδιο του διορισμού τους αλλά και, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 46 των προτάσεων του, καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, ακόμη και στο πλαίσιο των διαδικασιών προαγωγής, δεδομένου ότι οι διαδικασίες προαγωγής των δικαστών περιλαμβάνονται στους κανόνες που διέπουν το καθεστώς τους.
- 66 Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι οι ουσιαστικές προϋποθέσεις και οι κανόνες της διαδικασίας για την έκδοση αποφάσεων περί προαγωγής δικαστών δεν θα μπορούν να προκαλέσουν στους πολίτες, μετά την προαγωγή των ενδιαφερομένων, εύλογες αμφιβολίες ως προς το ανεπηρέαστο των δικαστών από εξωγενή στοιχεία και ως προς την ουδετερότητά τους έναντι των αντιπαρατιθέμενων συμφερόντων (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 29ης Μαρτίου 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, σκέψη 97 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 67 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 ΣΕΕ και το άρθρο 47 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι εθνική ρύθμιση σχετική με το καθεστώς προαγωγής των δικαστών πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση της αρχής της ανεξαρτησίας των δικαστών.

Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

- 68 Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 ΣΕΕ και το άρθρο 47 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση δυνάμει της οποίας το καθεστώς προαγωγής των δικαστών σε ανώτερο δικαστήριο στηρίζεται σε αξιολόγηση του έργου και της συμπεριφοράς των ενδιαφερομένων, η οποία διενεργείται από επιτροπή συγκροτούμενη από τον πρόεδρο του εν λόγω ανώτερου δικαστηρίου και από μέλη αυτού.
- 69 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να τροποποιούν τη νομοθεσία τους κατά τρόπο που να επιφέρει αποδυνάμωση της προστασίας του κράτους δικαίου ως αξίας που συγκεκριμενοποιείται, μεταξύ άλλων, με το

άρθρο 19 ΣΕΕ. Συνεπώς, τα κράτη μέλη οφείλουν να μεριμνούν ώστε να αποτρέπεται οποιασδήποτε μορφής αποδυνάμωση, ως προς την αξία αυτή, της νομοθεσίας τους στον τομέα της οργάνωσης της δικαιοσύνης, απέχοντας από τη θέσπιση κανόνων δυνάμενων να θίξουν την ανεξαρτησία των δικαστών (αποφάσεις της 20ής Απριλίου 2021, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, σκέψεις 63 και 64, και της 21ης Δεκεμβρίου 2021, *Euro Box Promotion κ.λπ.*, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 και C-840/19, EU:C:2021:1034, σκέψη 162 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 70 Όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 64 της παρούσας απόφασης, οι δικαστές πρέπει να προφυλάσσονται από εξωτερικές παρεμβάσεις ή πιέσεις δυνάμενες να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία και την αμεροληψία τους. Ειδικότερα, βάσει των κανόνων σχετικά με το καθεστώς προαγωγής των δικαστών πρέπει όχι μόνον να αποκλείεται οιαδήποτε άμεση άσκηση επιρροής, υπό τη μορφή εντολών, αλλά και να αποκλείονται πιο έμμεσες μορφές άσκησης επιρροής δυνάμενες να κατευθύνουν τις αποφάσεις των οικείων δικαστών, ούτως ώστε να μην δημιουργείται η εντύπωση ότι οι δικαστές αυτοί δεν είναι ανεξάρτητοι ή αμερόληπτοι, η οποία θα μπορούσε να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη που πρέπει να εμπνέει η δικαιοσύνη στους πολίτες στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας και ενός κράτους δικαίου.
- 71 Ως εκ τούτου, όταν κράτος μέλος θεσπίζει νέο καθεστώς προαγωγής των δικαστών, πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι ουσιαστικές προϋποθέσεις και οι διαδικαστικοί όροι για την έκδοση, στο πλαίσιο του καθεστώτος αυτού, των αποφάσεων προαγωγής δεν δύνανται να προκαλέσουν στους πολίτες εύλογες αμφιβολίες ως προς το ανεπηρέαστο των οικείων δικαστών από εξωγενή στοιχεία και ως προς την ουδετερότητά τους έναντι των αντιπαρατιθέμενων συμφερόντων, κατόπιν της προαγωγής των ενδιαφερομένων.
- 72 Εν προκειμένω, στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού αφού προβεί στις αναγκαίες προς τούτο εκτιμήσεις. Πρέπει, ειδικότερα, να υπομνησθεί ότι το άρθρο 267 ΣΛΕΕ δεν παρέχει στο Δικαστήριο αρμοδιότητα να εφαρμόζει τους κανόνες του δικαίου της Ένωσης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, αλλά μόνο να αποφαινεται επί της ερμηνείας των Συνθηκών και των πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Ωστόσο, κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο δύναται, στο πλαίσιο της δικαστικής συνεργασίας την οποία καθιερώνει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ και βάσει των στοιχείων της δικογραφίας, να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο τα στοιχεία ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης που θα του ήταν χρήσιμα κατά την εκτίμηση των αποτελεσμάτων των διαφόρων διατάξεων του δικαίου αυτού (απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, *Asociația «Forumul Judecătorilor din România» κ.λπ.*, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393, σκέψη 201 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 73 Πριν εξεταστούν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις και οι διαδικαστικοί όροι για την έκδοση των αποφάσεων προαγωγής, όπως προβλέπονται από την επίμαχη στην κύρια δίκη ρύθμιση, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, η επίμαχη διαδικασία προαγωγής των δικαστών διαρθρώνεται σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο, το οποίο χαρακτηρίζεται «επιτόπια προαγωγή», στηρίζεται στην επιτυχή ολοκλήρωση γραπτών δοκιμασιών, οι οποίες αποσκοπούν στον έλεγχο τόσο των θεωρητικών γνώσεων των υποψηφίων όσο και των πρακτικών δεξιοτήτων τους. Το δεύτερο στάδιο, το οποίο χαρακτηρίζεται «προαγωγή βάσει αποτελεσματικότητας» και επιτρέπει στους υποψηφίους που έχουν προαχθεί επιτόπια να τοποθετηθούν πράγματι σε ανώτερο δικαστήριο, στηρίζεται στην αξιολόγηση του έργου και της συμπεριφοράς τους κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών της υπηρεσίας τους.

- 74 Στο πλαίσιο του δεύτερου αυτού σταδίου, η αξιολόγηση διενεργείται από επιτροπή αξιολόγησης της οποίας τα μέλη ορίζονται από το τμήμα δικαστών του CSM. Η εν λόγω επιτροπή αξιολόγησης συγκροτείται, σε επίπεδο εκάστου εφετείου, από τον πρόεδρο του εν λόγω δικαστηρίου και τέσσερα μέλη του, των οποίων η εξειδίκευση πρέπει να αντιστοιχεί σε εκείνη των κενών θέσεων. Τα εν λόγω τέσσερα μέλη επιλέγονται από το τμήμα δικαστών του CSM βάσει πρότασης του συμβουλίου διοίκησης του εφετείου, στο οποίο συμμετέχει ο πρόεδρος του εν λόγω δικαστηρίου.
- 75 Μολονότι η παρέμβαση ενός οργάνου όπως η εν λόγω επιτροπή αξιολόγησης στη διαδικασία προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας των δικαστών μπορεί, κατ' αρχήν, να συμβάλει στην ενίσχυση της αντικειμενικότητας στη διαδικασία αυτή, πρέπει επιπλέον το ίδιο ως άνω όργανο να παρέχει εγγυήσεις ανεξαρτησίας και ως εκ τούτου πρέπει να εξετάζονται ειδικότερα οι συνθήκες υπό τις οποίες διορίζονται τα μέλη του και ο συγκεκριμένος τρόπος με τον οποίο εκπληρώνει τον ρόλο του (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 20ής Απριλίου 2021, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, σκέψεις 66 έως 68).
- 76 Εν προκειμένω, όσον αφορά τις προϋποθέσεις διορισμού των μελών της επιτροπής αξιολόγησης, υπογραμμίζεται ότι η επιτροπή αυτή απαρτίζεται αποκλειστικώς από δικαστές, οι οποίοι διορίζονται κατόπιν πρότασης του συμβουλίου διοίκησης του αρμόδιου εφετείου, το οποίο με τη σειρά του απαρτίζεται από δικαστές.
- 77 Επιπλέον, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 62, 65 και 66 των προτάσεών του, το γεγονός ότι ορισμένοι δικαστές ασκούν έλεγχο επί της επαγγελματικής δραστηριότητας των συναδέλφων τους δεν υποδηλώνει, αυτό καθαυτό, ότι υφίσταται ενδεχόμενο πρόβλημα ανεξαρτησίας των δικαστών. Στο μέτρο που, υπό την ιδιότητά τους ως δικαστές, τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης υποχρεούνται να παρέχουν τα ίδια εχέγγυα ανεξαρτησίας, πληρούν, κατ' αρχήν, την απαίτηση που υπομνήσθηκε στη σκέψη 75 της παρούσας απόφασης και δύναται κατά τα φαινόμενα, λαμβανομένων υπόψη των καθηκόντων τους, να εκτιμήσουν τα επαγγελματικά προσόντα των συναδέλφων τους.
- 78 Εξάλλου, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η νέα διαδικασία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη συγκέντρωση εξουσιών σε ορισμένα μέλη της εν λόγω επιτροπής αξιολόγησης και, ειδικότερα, στους προέδρους των εφετείων, η οποία είναι ικανή να τους παράσχει αποφασιστική επιρροή όσον αφορά την έκβαση της διαδικασίας προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας. Τούτο θα μπορούσε να ισχύει, ιδίως, αν αποδειχθεί ότι τα μέλη αυτά ασκούν σωρευτικώς πλείονα καθήκοντα δυνάμενα να επηρεάσουν τον επαγγελματικό βίο και τη σταδιοδρομία των υποψηφίων για προαγωγή, παραδείγματος χάριν, εάν είναι επιφορτισμένα τόσο με την περιοδική αξιολόγηση του έργου των υποψηφίων όσο και με τον έλεγχο των αποφάσεων που εκδίδουν.
- 79 Μολονότι δεν δύναται να αποκλειστεί ότι η ως άνω κατάσταση θα μπορούσε να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο η εν λόγω επιτροπή αξιολόγησης εκπληρώνει συγκεκριμένα τον ρόλο της κατά την έννοια της σκέψης 75 της παρούσας απόφασης, μια τέτοια συγκέντρωση εξουσιών, ακόμη και αν θεωρηθεί αποδεδειγμένη, δεν μπορεί, εντούτοις, να θεωρηθεί, αυτή καθαυτήν, ασύμβατη προς το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 11ης Μαΐου 2023, *Inspeclaboria Judiciară*, C-817/21, EU:C:2023:391, σκέψη 54).
- 80 Πράγματι, θα πρέπει επιπλέον να αποδειχθεί ότι η ως άνω συγκέντρωση εξουσιών δύναται να προσφέρει στην πράξη, αφ' εαυτής ή σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, στα πρόσωπα στα οποία συντρέχει την ικανότητα να επηρεάζουν τον προσανατολισμό των αποφάσεων των οικείων

δικαστών και να προκαλεί, ως εκ τούτου, έλλειψη ανεξαρτησίας ή εντύπωση μεροληψίας των εν λόγω δικαστών ικανή να θίξει την εμπιστοσύνη που πρέπει να εμπνέει η δικαιοσύνη στους πολίτες στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας και ενός κράτους δικαίου.

- 81 Πλην όμως, η δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο δεν περιέχει κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι μια τέτοια ενδεχόμενη συγκέντρωση εξουσιών θα μπορούσε, αφ' εαυτής, να παράσχει στην πράξη τέτοια ικανότητα άσκησης επιρροής ούτε οποιοδήποτε άλλο στοιχείο το οποίο θα μπορούσε, σε συνδυασμό με την εν λόγω συγκέντρωση, να παραγάγει τέτοια αποτελέσματα ικανά να εγείρουν στους πολίτες αμφιβολίες ως προς την ανεξαρτησία των προαχθέντων δικαστών.
- 82 Εναπόκειται επομένως στο αιτούν δικαστήριο, το οποίο είναι το μόνο που έχει στη διάθεσή του το σύνολο των κρίσιμων στοιχείων, να προβεί στη σχετική εκτίμηση.
- 83 Όσον αφορά τις ουσιαστικές προϋποθέσεις που διέπουν την έκδοση των αποφάσεων περί προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας και, ειδικότερα, τα κριτήρια εκτίμησης που εφαρμόζει η επιτροπή αξιολόγησης, επισημαίνεται, αφενός, ότι η συμμετοχή στη διαδικασία της προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας προϋποθέτει επιτυχία σε γραπτές, θεωρητικές και πρακτικές δοκιμασίες, στο πλαίσιο της διαδικασίας «επιτόπιας» προαγωγής, της οποίας ο κρίσιμος χαρακτήρας δεν φαίνεται να αμφισβητείται από τους προσφεύγοντες της κύριας δίκης. Αφετέρου, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 72 των προτάσεών του, η επίμαχη στην κύρια δίκη ρύθμιση ορίζει σαφώς κριτήρια τα οποία φαίνεται να έχουν σημασία για την εκτίμηση των επαγγελματικών προσόντων των υποψηφίων.
- 84 Ειδικότερα, η αξιολόγηση του έργου των υποψηφίων βασίζεται σε κριτήρια σχετικά με την ικανότητα ανάλυσης και σύνθεσης, τη σαφήνεια και τη λογική της επιχειρηματολογίας τους, την τήρηση της νομολογίας των ανώτερων δικαστηρίων και το κατά πόσον αποφαίνονται εντός εύλογης προθεσμίας. Η δε αξιολόγηση της συμπεριφοράς των υποψηφίων στηρίζεται σε κριτήρια που αφορούν, κατ' ουσίαν, τη συμπεριφορά των υποψηφίων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους έναντι τόσο των συναδέλφων τους όσο και των πολιτών και το κατά πόσον μεριμνούν για την ομαλή διεξαγωγή των συνεδριάσεων.
- 85 Επιπλέον, επί των κριτηρίων αυτών εφαρμόζονται κατά τα φαινόμενα αντικειμενικές εκτιμήσεις βάσει επαληθεύσιμων στοιχείων. Όσον αφορά την αξιολόγηση του έργου των υποψηφίων, η επιτροπή αξιολόγησης στηρίζεται κυρίως σε δείγμα δέκα δικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν από τον υποψήφιο, οι οποίες επιλέγονται τυχαία και βάσει ενιαίων κριτηρίων. Όσον αφορά την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των υποψηφίων, αυτή εκτιμάται ιδίως υπό το πρίσμα του επαγγελματικού φακέλου του υποψηφίου καθώς και των πρακτικών, πράγμα που επίσης προσδίδει μάλλον επαληθεύσιμο χαρακτήρα στα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη κατά την εν λόγω αξιολόγηση.
- 86 Επομένως, φαίνεται ότι τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τις ως άνω αξιολογήσεις είναι επαρκώς διαφοροποιημένα και επαληθεύσιμα, γεγονός που τείνει να περιορίσει τον κίνδυνο επιλεκτικότητας στη διαδικασία προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας. Το γεγονός ότι η επιτροπή αξιολόγησης μπορεί ενδεχομένως να λάβει υπόψη αιτιολογημένες γνώμες εκδοθείσες από το τμήμα στο οποίο ασκεί τα καθήκοντά του ο ενδιαφερόμενος υποψήφιος κατά τον χρόνο διεξαγωγής της διαδικασίας αυτής καθώς και από το τμήμα του ανώτερου δικαστηρίου που αντιστοιχεί στην εξειδίκευσή του δεν φαίνεται ικανό να θέσει υπό αμφισβήτηση την ανάλυση

αυτή, εφόσον οι ως άνω αιτιολογημένες γνώμες δύνανται να διαφωτίσουν την επιτροπή αξιολόγησης ως προς τα επαγγελματικά προσόντα του εν λόγω υποψηφίου υπό το πρίσμα του έργου ή της συμπεριφοράς του.

- 87 Όσον αφορά τους διαδικαστικούς όρους που διέπουν την έκδοση των αποφάσεων περί προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας, επισημαίνεται ότι, αφ' ης στιγμής περατώνεται η διαδικασία, η επιτροπή αξιολόγησης συντάσσει αιτιολογημένη έκθεση στην οποία αναφέρονται η βαθμολογία που έλαβε ο υποψήφιος για καθένα από τα κρίσιμα κριτήρια καθώς και η συνολική του βαθμολογία. Επιπλέον, αν ο υποψήφιος έχει αντιρρήσεις ως προς την έκθεση αυτή, μπορεί να τις προβάλει κατά τη διάρκεια συνέντευξης με την επιτροπή αξιολόγησης καθώς και εγγράφως. Τέλος, ο υποψήφιος διαθέτει προθεσμία 48 ωρών από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων για να προσφύγει ενώπιον του τμήματος δικαστών του CSM κατά της βαθμολογίας που έλαβε. Η Επιτροπή εξετάζει αν απαιτείται νέα αξιολόγηση και, ενδεχομένως, διενεργεί η ίδια την αξιολόγηση αυτή.
- 88 Υπό τις συνθήκες αυτές και λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, της υποχρέωσης αιτιολόγησης που υπέχει η επιτροπή αξιολόγησης καθώς και της δυνατότητας άσκησης προσφυγής κατά των εκτιμήσεών της, οι διαδικαστικοί όροι που διέπουν την έκδοση των αποφάσεων περί προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας δεν φαίνονται ικανοί να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία των δικαστών που προάγονται κατά το πέρας της διαδικασίας αυτής. Εντούτοις, εναπόκειται εν τέλει στο αιτούν δικαστήριο, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο να αποφανθεί επί των πραγματικών περιστατικών και το μόνο που έχει άμεση γνώση των εν λόγω διαδικαστικών όρων, να εξακριβώσει αν όντως συντρέχει τέτοια περίπτωση.
- 89 Κατά συνέπεια, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 ΣΕΕ και το άρθρο 47 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση δυνάμει της οποίας το καθεστώς προαγωγής των δικαστών σε ανώτερο δικαστήριο στηρίζεται σε αξιολόγηση του έργου και της συμπεριφοράς των ενδιαφερομένων, η οποία διενεργείται από επιτροπή συγκροτούμενη από τον πρόεδρο του εν λόγω ανώτερου δικαστηρίου και από μέλη του, εφόσον οι ουσιαστικές προϋποθέσεις και οι διαδικαστικοί όροι που διέπουν την έκδοση των αποφάσεων περί προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας δεν δύνανται να προκαλέσουν στους πολίτες εύλογες αμφιβολίες ως προς το ανεπηρέαστο των οικείων δικαστών από εξωγενή στοιχεία και ως προς την ουδετερότητά τους έναντι των αντιπαρατιθέμενων συμφερόντων, κατόπιν της προαγωγής των ενδιαφερομένων.

Επί του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος

- 90 Με το προδικαστικό αυτό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η απόφαση 2006/928 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία τροποποιεί το καθεστώς προαγωγής των δικαστών όταν, στις εκθέσεις που καταρτίζονται βάσει της εν λόγω απόφασης, η Επιτροπή δεν έχει διατυπώσει καμία σύσταση σχετικά με τέτοια τροποποίηση.
- 91 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 1 της απόφασης 2006/928, η Ρουμανία υποβάλλει κάθε έτος έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε σχέση με την εκπλήρωση του κάθε στόχου αναφοράς που προβλέπεται στο παράρτημα της ως άνω απόφασης και ότι ο πρώτος από τους εν λόγω στόχους αναφοράς αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στο να «διασφαλιστεί διαφανέστερη και αποτελεσματικότερη δικαστική διαδικασία».

- 92 Στο πλαίσιο αυτό, από τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 56 της παρούσας απόφασης προκύπτει ότι οι στόχοι αναφοράς οι οποίοι περιλαμβάνονται στο εν λόγω παράρτημα έχουν ως σκοπό να διασφαλίσουν ότι το κράτος μέλος αυτό σέβεται το κράτος δικαίου ως αξία που διακηρύσσεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ και έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι η Ρουμανία οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προς επίτευξή τους, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη, όπως επιτάσσει η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, τις εκθέσεις τις οποίες καταρτίζει η Επιτροπή βάσει της ως άνω απόφασης και ιδίως τις συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις αυτές.
- 93 Τούτου δοθέντος, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 83 των προτάσεών του, ούτε η απόφαση 2006/928 ούτε οι συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις που καταρτίζονται βάσει αυτής έχουν ως σκοπό να επιβάλουν στο οικείο κράτος μέλος συγκεκριμένο πρότυπο οργάνωσης του δικαστικού της συστήματος. Πράγματι, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η οποία παρατίθεται στη σκέψη 45 της παρούσας απόφασης, η οργάνωση της δικαιοσύνης εντός των κρατών μελών εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους, υπό την επιφύλαξη της τήρησης του δικαίου της Ένωσης κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής.
- 94 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τις παρατηρήσεις της Επιτροπής και όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 81 των προτάσεών του, η Επιτροπή, στις εκθέσεις που συνέταξε βάσει της αποφάσεως 2006/928, δεν εντόπισε κανένα συγκεκριμένο πρόβλημα ούτε διατύπωσε καμία σύσταση σχετικά με το επίμαχο στην κύρια δίκη καθεστώς προαγωγής των δικαστών.
- 95 Σε πλαίσιο όπως αυτό της υπόθεσης της κύριας δίκης, μολονότι το οικείο κράτος μέλος οφείλει να λαμβάνει υπόψη, δυνάμει της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας, τις εκθέσεις της Επιτροπής δυνάμει της απόφασης 2006/928 και, ειδικότερα, τις συστάσεις που διατυπώνονται σε αυτές, η απουσία σύστασης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ως εμπόδιο για την άσκηση εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους της αρμοδιότητάς του στον τομέα της οργάνωσης της δικαιοσύνης.
- 96 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η απόφαση 2006/928 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία τροποποιεί το καθεστώς προαγωγής των δικαστών όταν, στις εκθέσεις που καταρτίζονται βάσει της εν λόγω απόφασης, η Επιτροπή δεν έχει διατυπώσει καμία σύσταση σχετικά με τέτοια τροποποίηση.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 97 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Η απόφαση 2006/928/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού για τη συνεργασία και τον έλεγχο της προόδου στη Ρουμανία όσον αφορά την επίτευξη των ειδικών στόχων αναφοράς στους τομείς της δικαστικής μεταρρύθμισης και της καταπολέμησης της διαφθοράς, συνιστά πράξη θεσμικού οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία μπορεί να ερμηνευθεί από το Δικαστήριο βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ. Η απόφαση αυτή εμπίπτει, από την άποψη της νομικής φύσης, του**

περιεχομένου και των διαχρονικών αποτελεσμάτων της, στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι στόχοι αναφοράς οι οποίοι περιλαμβάνονται στο παράρτημα της ως άνω απόφασης έχουν ως σκοπό να διασφαλίσουν ότι η Ρουμανία σέβεται το κράτος δικαίου ως αξία που διακηρύσσεται στο άρθρο 2 ΣΕΕ και έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για το εν λόγω κράτος μέλος, υπό την έννοια ότι η Ρουμανία οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προς επίτευξη των στόχων αναφοράς, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη, όπως επιτάσσει η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, τις εκθέσεις τις οποίες καταρτίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάσει της εν λόγω απόφασης, και ιδίως τις συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις αυτές.

- 2) Το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 ΣΕΕ και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει την έννοια ότι εθνική ρύθμιση σχετική με το καθεστώς προαγωγής των δικαστών πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση της αρχής της ανεξαρτησίας των δικαστών.
- 3) Το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 ΣΕΕ και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση δυνάμει της οποίας το καθεστώς προαγωγής των δικαστών σε ανώτερο δικαστήριο στηρίζεται σε αξιολόγηση του έργου και της συμπεριφοράς των ενδιαφερομένων, η οποία διενεργείται από επιτροπή συγκροτούμενη από τον πρόεδρο του εν λόγω ανώτερου δικαστηρίου και από μέλη του, εφόσον οι ουσιαστικές προϋποθέσεις και οι διαδικαστικοί όροι που διέπουν την έκδοση των αποφάσεων περί προαγωγής βάσει αποτελεσματικότητας δεν δύνανται να προκαλέσουν στους πολίτες εύλογες αμφιβολίες ως προς το ανεπηρέαστο των οικείων δικαστών από εξωγενή στοιχεία και ως προς την ουδετερότητά τους έναντι των αντιπαρατιθέμενων συμφερόντων, κατόπιν της προαγωγής των ενδιαφερομένων.
- 4) Η απόφαση 2006/928 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία τροποποιεί το καθεστώς προαγωγής των δικαστών όταν, στις εκθέσεις που καταρτίζονται βάσει της εν λόγω απόφασης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει διατυπώσει καμία σύσταση σχετικά με τέτοια τροποποίηση.

(υπογραφές)